СВОБОДА

LIBERTY

ЧАСОПИСЬ ДЛЯ РУСКОГО НАРОДА ВЪ АМЕРИЦѢ И ОРГАНЪ „РУСКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА".

Рôкъ VII. | Мт. Кармель, Па. Четвергъ 20-го Цвѣтня 1899. | Число 16.

Календарь.

Цвѣтень.		
20	Ч.	Евтихія
21	П.	Евисихія, Вадима
22	С.	Лазарева. Терентія
23	Н.	ЦВѢТНАЯ. Антипы
24	П.	Василія исп.
25	В.	Артемона
26	С.	Мартины

Змѣстъ.

Справы „Союза." — Въ справѣ зъѣзду рускихъ священниковъ въ Америцѣ. — Обѣтницѣ для Филипинцѣвъ. — Вѣсти зъ Бразиліи. — Вѣсти изъ старого краю. — Новинки. — Смѣшне. — Фейлетонъ: Не убій. — Стихи: Рускимъ ворогамъ та перевертнямъ у альбумъ. — Веснянки. — Оголошеня.

УВАГА.

Хотячій приступити до „Союза" най посылають вступне и мѣсячне до касіера:

Mr. Kond. Kotanczyk
Box 127
SHAMOKIN, PA.

И увѣдомлять секретара пôдъ адресою:

Rev. Antony Bonczewsky
10 May Str.
ANSONIA, Conn.

СПРАВЫ „Р.Н. СОЮЗА".

Справозданє касове „Союза" за мѣсяць мартъ 1899 р.

McAdoo, Pa. Брат. Покр. Пр. Богор. (за лютый)	$34.90
Mayfield, Pa. Бр. св. Кпр. и Метод. (за лютый)	35.34
St. Clair, Pa. Брат. Пр. Богор. (за лютый)	22.52
Buffalo, N. Y. Брат. св. Іоана Хрестителя	9.76
Scranton, Pa. Члены	6.00
New York, N. Y. Бр. св. О. Николая (за лютый)	12.75
C[illegible]net, Pa. Кащакъ В.	2.00
[illegible]essup, Pa. Бр. св. АА. Петра и Павла	12.25
Shenandoah, Pa. Бр. св. Арх. Михаила	29.00
Pittsburg, Pa. Брат. св. О. Николая	90.54
Mayfield, Pa. Брат. св. Кирила и Методія	21.60
St. Louis, Mo. Брат. св. Арх. Михаила	18.00
Валевскій Алексан.	1.75
Ґочь Лаврентій	5.00
New Britain, Conn. Члены	7.00
McAdoo, Pa. Бр. Покр. Пр. Богородицѣ	44.25
Sayre, Pa. Бр. Благов. Пр. Богородицѣ	8.09
Centralia, Pa. Члены	5.50
Mt. Carmel, Pa. Бр. св. АА. Петра и Павла	24.00
Бр. св. Димитрія	34.00
Priceburg, Pa. Бр. св. Василія В.	30.75
New Kensington, Pa. Бѣднякъ Павло	3.00
West Pavlet, Vt. Члены	5.50
Trauger, Pa. Члены	11.00
Yonkers, N. Y. Члены	18.57
Jersey City, N. J. Члены	53.41
Ansonia, Conn. Брат. св. АА. Петра и Павла	40.75
Homestead, Pa. Бр. св. Арх. Михаила	8.75
Belle Vernon, Pa. Члены	11.50
Troy, N. Y. Брат. св. О. Николая	8.91
Shamokin, Pa. Брат. св. Іосифа	13.86
Lansford, Pa. Бр. Рожд. Пр. Богородицѣ	54.45
Simpson, Pa. Брат. св. Василія В.	21.04
Elmira, N. Y. Брат. св. Арх. Михаила	11.50
St. Clair, Pa. Бр. Пр. Богородицѣ	22.77
Shamokin, Pa. Бр. св. Кирила и Методія	99.15
Rock Springs, Wyo. до вôдзнаки	0.10
Разомъ . . .	$839.26

Станъ касы „Р. Н. Союза" зъ днемъ 31. марта с. р. такій:

1) Фондъ желѣзн.	$3740.18
2) „ розпоряд.	3535.79
3) Депозиты	304.05
Сума . . .	$7580.02

Въ другôй половинѣ мѣсяця марця с. р. приступили до „Р. Н. Союза" слѣдуючѣ новѣ члены:

	Число въ гол. книзѣ:
Yonkers, N. Y.	
35. Шура Войтко	1302
36. Фешь Стефанъ	1303
Jersey City, N. J.	
37. Сиротякъ Клим.	962
38. Пиртко Стефанъ	1016
39. „ Теодора	1016
40. Тузъ Марія	1017
41. „ Анна	1019
42. Ґодзь Вас.	1303
Ansonia, Conn.	
43. Гутникъ Анна	704
44. Пованда Зофія	704
45. Глива Иванъ	1304
46. Мацѣевскій Дм.	1304
Waterbury, Conn.	
47. Демяновичь Тек.	898
Mt. Carmel, Pa.	
48. Яцевичъ Алекс.	159
49. Репетаръ Н.	180
50. Врона Авкс.	181
51. Свѣдерскій Пет.	188
52. Хорощакъ Иванъ	276
Belle Vernon, Pa.	
53. Гербутъ Андр.	1305
54. Сосенько Вас.	1305
55. Фрицкій Теод.	1306
56. Когутъ Мих.	1306
57. Канторъ Иванъ	1307
58. Арданъ Мик.	1307
59. Ядловскій Вас.	1308
60. „ Мих.	1308
61. „ Прокôпъ	1309
62. Кардашь Андр.	1309
63. Петрилякъ Юрій	1310
64. Гербутъ Анна	1310
65. Сосенко Вас.	1311
Lansford, Pa.	
66. Гудокъ Петро	773
Simpson, Pa.	
67. Сухенякъ Тим.	1312
St. Clair, Pa.	
68. Вишньовскій Ив.	1313
69. „ Стеф.	1313
Mayfield, Pa.	
70. Генджакъ Алекс.	1034
71. Ропицкій Павло	1128
72. Чайковскій Лука	1131
73. Чайковска Марія	1131
74. Чупикъ Ив.	1132
75. „ Марія	1133
76. Шковронокъ Ан.	1187
Shamokin, Pa.	
77. Ґецѣкъ Иванъ	1311
78. Дворовый Ив.	1312
79. Челакъ Марія	1314
80. Олесневичь Теод.	1314
81. Кочанъ Петро	1315
New York, N. Y.	
82. Товтъ Иванъ	1212
83. Мацура Андр.	1315
Olyphant, Pa.	
84. Кретъ Давидъ	1316
85. Мизѣкъ Текля	1316
86. Пирчь Иванъ	1317
87. Скрипко Веронія	1317
88. Гавранъ Мелянія	1318
89. Несторякъ Ив.	1318
90. „ Юліянъ	1319

Прошу п. т. мѣсцевыхъ секретарôвъ, щобы звертали увагу на докладность декларацій!

Декларація мусить бути докладно выповнена и мѣстити щиру правду наче пôдъ присягою. На правдивость выписаного въ деклярацій мае пôдписати ся кандидатъ т. е. вступаючій до „Р. Н. Союза", а сли не вмѣе писати, то най пôдпише его вмѣючій писати и себе най пôдпише, щобъ знати, хто пôдписавъ. Крôмъ того мають пôдписати ся два свѣдки (члены „Р. Н. С.") що кандидата знають, есть здоровъ и правду зôзнавъ. Декларація се важный документъ!

Сли кандидатъ вже колись належавъ до „Р. Н. Союза", а теперь вступае на ново, то се належить зазначити въ деклярацій.

Дѣтей дуже мало вступае до „Р. Н. Союза". Не годить ся бути рôвнодушнымъ до своеи рôдной институціи.

Ант. Бончевскій
секретарь.

Въ справѣ зъѣзду рускихъ священниковъ въ Америцѣ.

На листъ отвертый о. Обушкевича, помѣщеный въ ч. 14. „Свободы", вôдповѣвъ бы я на разѣ тôлько, що понеже мѣсце зъѣзду священничого было вже причиною розбитя ся початкôвъ організаціи нашои, длятого будучій зъѣздъ повиненъ вôдбутись въ мѣсци зовсѣмъ неутральнôмъ, а не въ парохіи одного або другого священника. По моѣй думцѣ зъѣздъ такій найлѣпше было-бъ зробити въ Гаррісбургу, столици Пенсильвеніи. О. Обушкевичь повиненъ однакъ завчасу именовати одного або двохъ людей на тое, щобы тѣ день напередъ тамъ поѣхали, выбрали вôдповѣдне мѣсце на нарады и мешкане священникôвъ, а такожь на стаціи чекали на приѣзджаючихъ. На мѣсци такôмъ неутральнôмъ не было-бъ довгихъ обѣдôвъ, анѣ бесѣдъ, а що кождый платив бы свои розходы, то и рѣчь бы ся вела бôльше по бізнесовому якъ може где инде.

И. А.

Обѣтницѣ для Филипинцѣвъ.

Дня 4. цвѣтня комісія Сполуч. Державъ на Филипинахъ выдала проклямацію до населеня тыхъ островôвъ, въ котрôй бажае запевнити ихъ о добрôй для нихъ волѣ президента и народу американьского. Задачею и змаганемъ американьского правительства пôсля тои проклямаціи мае бути запевнене филипинцямъ добробыту, щастя и пôднесеня ихъ до тои высоты, на якой знаходять ся теперь народы цивілізованого свѣта. Президентъ мае те переконане, що те щасте и добробытъ Филипинцѣвъ дадуть ся осягнути черезъ привернене мира и порядку на Филипинахъ, черезъ забеспечене особистои и релігійнои свободы, черезъ завдене справедливости, свободы прессы, штукъ и наукъ, черезъ розширюване зносинъ зъ стороннымиі народами, черезъ розширене гандлю и промыслу, черезъ побôльшене и удосконалене средствъ внутрѣшнои комунікаціи, черезъ розвôй, при помочи новочасныхъ вынаходôвъ, словомъ черезъ безнастанну пожиточну працю люду, котра ублагороднюе людскій рôдъ.

Похибку, якои допустили ся Филипинцѣ, пôдносячи оруже противъ Американцѣвъ, правительство забуде дуже охотно, але пôдъ тымъ условіемъ, що згодять ся на слѣдуюче:

1. Верховодство Сполуч. Державъ мусять узнати всѣ Филипинцѣ, а хто ему спротивить ся, стане причиною власнои згубы.

2. Филипиньскому народови дасть ся можливо найбôльшу вôльнôсть и самоуправу, згôдну зъ удержанемъ розумнои, справедливои и тревалои администраціи публичныхъ справъ, рôвно-жь зъ правами мѣжнародными та зъ обовязанями Сполуч. Державъ.

3. Особистѣ права Филипиньского люду будуть запевненѣ и хороненѣ якъ найповнѣйше; полишена буде вôльнôсть релігійна и всѣ будуть рôвнѣ передъ правомъ.

4. Честь, справедливость и пріязнь зборонять Филипинцѣвъ або островôвъ, на котрыхъ они замешкують, уживати яко средство до вызыску. Цѣлею американьского правительства есть добробытъ и поступъ филипиньского люду.

5. Филипиньскому людови запевнена буде честна и старанна цивільна служба, до котрои пôсля змоги прійматиі ся буде крайовцѣвъ.

6. Накладане, побôръ податкôвъ и иншихъ доходôвъ, будуть опертѣ на здоровôй економічнôй пôдставѣ, а публичнѣ фонды, удержуванѣ и збиранѣ честно, будуть ужитѣ тôлько на такѣ выдатки, якѣ покажуть ся конечнѣ при заведеню и удержуваню филипиньского правительства. Мѣсцевѣ грошѣ будуть лишь ужитѣ на цѣли мѣсцевѣ. При такôй розумнôй администраціи грошевôй треба надѣятись, що невдовзѣ правительство буде могло зменшити значно податки.

7. Скора и скуточна администрація справедливости буде заведена всюды, де зайде потреба ухиленя зла, повсталого зъ проволоки, перекупства и вызыску.

8. Будоване дорôгъ, желѣзниць, иншѣ роботы публичнѣ будуть попертѣ правительствомъ.

9. Краевый и заграничный промыслъ и гандель, управа землѣ, гôрництво и т. д., котрѣ ведуть до загального добробыту населеня, оточить старанна опѣка.

10. Починить ся заходы въ цѣли заснованя елементарныхъ школъ, въ котрыхъ филипиньскѣ дѣти будуть могли одержати початки науки, опôсля заведуть ся и высшѣ школы.

11. Въ усѣхъ вôддѣлахъ ряду и публичныхъ институціяхъ, що суть заодно въ звязи зъ буденнымъ житемъ люду, сейчасъ переведе ся реформы, якихъ буде вымагати справедливость. Тѣ реформы будуть переведенѣ такъ, щобъ вôдповѣдали вымогамъ и бажанямъ люду.

Таке есть становиско Сполученыхъ Державъ взглядомъ Филипинцѣвъ, а президентъ поручивъ комісіи оголосити сесю проклямацію прилюдно.

НЕ УБІЙ!

(Конець.)

Но и не то важне, що людей, котрѣ не хотять служити въ войску, досыть богато, а число ихъ збôльшае ся зъ кождымъ днемъ, але важне то, що вынайдено одиноку правдиву дорогу, по котрôй людскôсть освободить ся вôдъ зла, котре еи сковало, та що зъ тои дороги нѣхто и нѣчо не може еи спинити, бо для освободженя ся на тôй дорозѣ не треба жадныхъ трудôвъ для знищеня зла: оно само розпадае ся и тае якъ вôскъ вôдъ огня, а вымагае ся лишь не брати въ нѣмъ участи. А до того, щобы перестати учавствувати въ тôмъ злѣ, вôдъ котрого терпимо, не потреба жадныхъ особенныхъ нѣ умственныхъ нѣ тѣлесныхъ трудôвъ, — треба лишь слѣдувати своѣй природѣ, бути добрымъ и правдивымъ передъ Богомъ и собою:

„Вы хочете, щобъ я ставъ убійцею, а я не можу того вчинити, и того не приказуе менѣ мôй Богъ и моя совѣсть. И тому чинѣть зô мною, що вамъ злюбить ся, а я не стану, нѣ убивати, нѣ приготовлятись до убійства, нѣ помагати ему." Й та проста вôдповѣдь, котрои повиненъ вжити кождый чоловѣкъ, бо она слѣдуе зъ пôзнаня людей нашого часу, нищить все те зло насильства, котре такъ довго давило свѣтъ.

У вôдповѣдь на те, чи годить ся неслухати власти и вôдказуватись вôдъ жовнѣрскои службы Толстой наводить на доказъ того слова самого Йсуса Христа, а навѣть св. апостола Павла, котрый въ однôмъ зô своихъ листôвъ до Ефесіянъ пише: „Наконець, мои братя, укрѣпляйтесь Господомъ и могучостю Его силы; надягнѣть на себе все Боже оружіе, щобъ вы могли противстати діявольскимъ покусамъ, бо наша борба не противъ крови и тѣла, а противъ начальствъ, противъ властей, противъ правителѣвъ тьмы сего вѣка, противъ пôднебесныхъ духôвъ злобы."

Цѣла наука Христа есть вказуванемъ дороги якъ бы увôльнитись вôдъ власти свѣта, и Христосъ, будучи самъ переслѣдованый, остерѣгавъ своихъ ученикôвъ про те, що если они будуть вѣрнѣ его науцѣ, то свѣтъ буде ихъ переслѣдовати, и радивъ имъ крѣпити ся и не лякати ся своихъ гонителѣвъ. Та не лишь учивъ вôнъ того словами, вôнъ цѣлымъ своимъ житемъ и поведенемъ зъ властями, давъ найкрасшій примѣръ, якъ повиннѣ поступати тѣ, що хотять его наслѣдовати. Христосъ не лишь, що не гнувъ карку передъ властями а на кождôмъ мѣсци картавъ ихъ, выкидуючи имъ ихъ злѣ вчинки. И за тôй непослухъ власти и картане ихъ Йсуса судять и карають.

Цѣла історія терпѣнь и смерти Христа есть лишь історіею тыхъ мукъ, котрыхъ досвѣдчить на собѣ кождый чоловѣкъ, котрый по примѣру Христа стане послушнымъ Богу, а не властямъ свѣта.

Теперь люде не повинують ся властямъ по совѣсти а зъ страху. Колись може оно такъ и было, бо въ давну давнину люде видѣли въ власти самого бога, а въ середныхъ вѣкахъ правителѣ уважались божими помазанниками, а и теперь ще уважае ихъ дехто якъ земныхъ богôвъ. Но тѣ часы минули вже безповоротно. Инакше оно и не може бути, бо неоденъ про се знае якѣ то були и суть правителѣ, котрѣ царствовали не завдяки якомусь освяченому, незмѣнному законови, якъ перше думали, а тôлько тому, що тѣ люде потрафили рôжными обманами, хитростями, злодѣйствами такъ скрѣпити свою власть, що ихъ не могли усунути, покарати або прогнати.

Якиже-жь бути и теперь, коли майже всѣ знають, що тѣ правителѣ народôвъ не дуже то особливѣ, святѣ, великѣ та мудрѣ люде, а противно, по бôльшôй части дуже дурно выхованѣ, неуки, пустославнѣ, розпустники, часто дуже глупѣ и злѣ люде, все потапаючѣ въ роскошѣ и пôдхлѣбствѣ, що не конче занимають ся добромъ своихъ пôдданыхъ, а своими личными интересами, а головно, неустанными заходами про те, щобъ пôддержати свою захитану, лишь обманомъ и хитростю пôддержувану, власть. Но мало того, теперь люде бачуть, що навѣть тѣ найвысшѣ володарѣ не управляють державами а за нихъ се роблять: въ конституційныхъ державахъ члены палатъ, міністры, що вдрапують ся на тѣ становиска интригами и пôдкупствомъ, а въ неконституційныхъ — жены, любовницѣ, любимцѣ, пôдхлѣбцѣ и всякого рода помôчники.

И якже-жь чоловѣкови повинувати ся и поважати власть не зô страху а по совѣсти, коли вôнъ знае, що та власть не есть нѣчимъ иншимъ вôдъ него, а есть наслѣдкомъ интригъ, хитрощѣвъ людскихъ и заодно переходить вôдъ однои людины до другои?

И що жь намъ робити безъ такои власти, якъ еи не буде, то не буде порядку?

И на те вôдповѣдь, що найбôльшою бѣдою и безпорядкомъ те, що богачѣ и неробы богатѣють, а бѣднѣ и трудячѣ ся бѣднѣють; те, що народъ обрабованый зъ землѣ и тому зневоленый важко гарювати на фабрикахъ, де робять рѣчи, котрыхъ вôнъ не уживае; те, що народъ розпоюють горѣвкою, котру продае правительство; те, що молодыхъ людей берутъ въ жовнѣры, де они ледащѣють розносять недуги и вôдстають вôдъ простого працьовитого житя; те, що въ судахъ правять богачѣ, а бѣдаки сидять по тюрмахъ; те, що народъ одурюють по школахъ и церквахъ вмѣсто говорити ему христіяньску правду; те, що всѣ народнѣ силы: и люде и грошѣ идуть на вôйны и на войско, и те войско находить ся въ рукахъ правителѣвъ, котрѣ тымъ вôйскомъ подавлюють все те, що не годить ся зъ ихъ выгодою.

Бѣда сеся страшна. Та вôдки-жь она? На чôмъ она держить ся? На тôмъ, що люде не слухають одинокои, правдивои власти Бога и его закона. Если бы слухали еи, то не брали бы на себе обовязку убивати собѣ подôбныхъ, не вступали бы до войска. А коли-бъ не было войска, то не было бы всѣхъ тыхъ звѣрствъ и несправедливостій, котре оно пôддержуе. Лишь зъ помочію войска можна было настановляти и пôддержувати той порядокъ, при котрôмъ вся земля въ рукахъ тыхъ, хто на нѣй не працюе, а тѣ, що на нѣй працюють, не мають еи; лишь при помочи войска можна вôдбирати труды бѣдныхъ, вôддаючи ихъ богатымъ; тôлько при помочи войска можна нарокомъ одурювати народъ и лишати его спроможности правдивои просвѣ-

„SVOBODA"
(LIBERTY.)
Weekly Paper.
The only little Russian political Newspaper published in this Country; circulating in all parts of the United States and Canada, wherever the Russian language is spoken and is the best advertising medium.
Published every Thursday at Mt. CARMEL, PA. by the „SVOBODA" Publishing Co.

All comunications should be addressed to:
„Svoboda"
Mt. CARMEL, PA.
P. O. Box 13.

Предплата рôчна 2.00
До старого краю........ 3.00

Всѣ дописи и грошѣ просимъ высылати пôдъ адресу:
To „SVOBODA"
P. O. Box 13. — Mt. CARMEL, PA.

НАША ГАЗЕТА ВЫХОДИТЬ ЩО ТЫЖДНЯ ВЪ ЧЕТВЕРЪ.

Entered the post office at Mt. Carmel, Pa. as second class mail matter.

ВѢСТИ ЗЪ БРАЗИЛІИ.

Антоньо Олінто, 28. лютого 1899.

О нашôй кольоніи Антоньо Олінто, въ станѣ Парана, нѣчого мы до теперь не писали, бо запакували насъ такъ межи великй лѣсы, що самй не зналисьмо, куды и якъ рушити ся, а притôмъ початковй клопоты о жите щоденне були великою перешкодою нашого руху. Теперь намъ вже лучше. Проживитись вже, Богу дякувати, есть чимъ и о крейцаръ вже трохи лекше. Насъ Русинôвъ есть ту 250 родинъ, а Русинôвъ змѣшаныхъ зъ латинниками е до 40 родинъ, а кромѣ того е до 60 родинъ мазурôвъ зъ Галичины.

Доѣжджае теперь до насъ бразилійскій священникъ зъ мѣста Ляпы, що лежить 12 миль вôдъ насъ вôддалене, але мы его нѣчого не розумѣемъ, а о свого руского священника мы писали вже два разы до бл.п. кардинала, а разъ до консистора, та нѣчого намъ до теперь не вôдписали.

У насъ бувъ тамтого року разъ зъ початкомъ мѣсяця серпня нашъ рускій священникъ зъ кольоніи Ріо-Кляро, щобы высповѣдати людей и при тôй оказіи завязало ся у насъ братство св. Іоана Крестителя, числить оно до теперь 64 чл. и братя тримають ся не зле, але все таки бракъ намъ головы, щобы щиро и умѣло занялась ту нами Русинами.

Прошу выслати намъ оденъ примѣрникъ вашои газеты для нашого братства на мôй адресъ, мы порозумѣлись зъ читальнею въ Ріо-Кляро, то она разомъ за рôкъ 1899 за насъ належитôсть вышле, а мы ѣй вернемъ, бо сума за мала, щобысьмо за границю самй могли высылати, то богато бы кошту було. Почт. читальни въ Ріо-Кляро дякуемъ за выслані намъ газеты и книжки до читаня членамъ братства.

У насъ недавно тому зъ початкомъ мѣсяця листопада 1898 р. бувъ на нашôй кольоніи ц. к. австрійскій конзуль Вильгельмъ Поль зъ Куритибы и оглядавъ нашу кольонію черезъ три дни, а при вôдѣздѣ подарувавъ для нашои будучои церкви 50 мільрейсôвъ и кôлька образôвъ, а теперь е у насъ тôлько каплиця, досить обширна, котру для насъ урядъ побудовавъ, але еще убога.

Надѣемъ ся, що передъ Великоднемъ прибуде до насъ Всеч. оо. Кизима або Н. Роздольскій на якійсь часъ, а тогды якъ буде що нового знову напишу.

Стефанъ Дума.

ВѢСТИ ИЗЪ СТАРОГО КРАЮ.

Подвиги галицкои шляхты

Сесія галицкого краевого сойму вже скôнчила ся и панове порозъѣжджались во своихъ. Шляхта польска, що становить бôльшость посолôвъ, не була ще нѣколи такъ морально придавлена якъ сего року, бо на ихъ головы сыпавъ ся шкандалъ за шкандаломъ, що такъ въ краю, якъ и за границею, компромітували ихъ и ихъ правлѣнє. Упадокъ польского міністра внутренныхъ дѣлъ, славного зъ кровавыхъ выборôвъ, та зъ того, що вправадивъ до парляменту вѣденьского поліцію, они переболѣли тай призабули; противжидôвскій розрухъ на мазурахъ, станъ облоги и спроваджене зъ Вѣдня ката на ворохобникôвъ — минули ся. Все було въ порядку, могли дальше весело бавитись за хлопскій грошѣ и управляти Галичиною якъ имъ злюбило ся. Але нещасте не спить. Наступило таке, що навѣть найбезчельнѣйшимъ панкамъ вôдобрало гумору. По шляхецкому гонорови розкрадено грошѣ въ галицкôй касѣ щадничôй, а за злодѣевъ шляхоцкихъ поручитъ цѣлый край. Опôсля зъ тыхъ самыхъ причинъ стрѣлили ся самі грубі рыбы шляхоцкі: Енджейовичь, маршалокъ равского повѣта, Крижановскій, директоръ кредитового банку и посолъ Вікторъ.

Пôсля того всего слава шляхоцкои господарки въ Галичинѣ залунала далеко по-за границями краю и она доведе до того, що Галичинѣ нѣхто не скредитуе зломаного цента а народъ зъ причины шляхоцкои голоты пухнути буде зъ голоду.

Вороги „Просвѣты."

Польскимъ панкамъ солею въ оцѣ просвѣта народу. Они бажали-бъ такъ, щобъ нѣхто зъ робучихъ людей не вмѣвъ читати анѣ писати, а если вже декому трафить ся навчити ся тои штуки, то щобъ читавъ таке, де нема бесѣды про нихъ и взагалѣ не пише ся про теперѣшну и давнѣйшу ихъ господарку.

Въ Галичинѣ, якъ звѣстно, есть просвѣтне товариство „Просвѣта", що выдае чимало поучаючихъ книжочокъ для людей, числить до 800 читалень зъ 10 тысячами членôвъ. Для того товариства выдѣлъ краевый за ухвалою сойму дававъ щорôчно 3 тысячи зл. запомоги. Коли зважити, кôлько то руского грошa въ податкôхъ йде рôкъ рôчно на польскі цѣли, то згадана сума для „Просвѣты" за мала. Але оденъ польскій панокъ именемъ Целецкій внесъ въ соймъ, щобъ „Просвѣтѣ" вôдобрати ту пôдмогу, бо она выдае книжочки „podburzającej treści", бо въ книжочкахъ пише правду историчну про лайдацке житє польскихъ панковъ и ихъ знущане ся надъ хлопами за часôвъ панщины. Розумѣесь, що противъ того выступили рускі послы тай увесь рускій народъ страшно обуривъ ся на те. Панки побачили, що зъ того може выйти для нихъ халепа тай ухвалили запомогу „Просвѣтѣ", але зъ тымъ застереженемъ, що кожду книжочку „Просвѣты" мае перечитувати краевый выдѣлъ, а якъ бы знайшовъ таке що противъ панôвъ, щобъ не выплативъ пôдмоги.

На ту ухвалу, рускій посолъ Окуневскій заявивъ въ имени товариства „Просвѣта", що народъ рускій того застереженя не приймае ся, а буде поступати такъ, якъ доси. Товариству „Просвѣта" належить ся правно пôдмога зъ его власныхъ грошей, то-жъ за свою кервавицю не думае кормити народъ брехнею и пôдношенемъ пôдъ небеса шляхоцкихъ дармограбôвъ. Если „Просвѣтѣ" вôдберуть пôдмогу, то она безъ неи обôйде ся.

Насъ се тѣшить въ Америцѣ, що рускій народъ въ Галичинѣ потрафить постояти за свою честь.

Еміграція до Босны.

Краевй газеты пôдносять зъ жахомъ, що народъ рускій зъ весною гурмами хоче покидати батькôвщину и бѣчи въ свѣтъ за очи шукати для себе красшои долѣ.

Мѣжь иншими краями, де хотять поселятись рускй хлѣборобы, есть Босна. Тôлько-жь въ тôмъ бѣда, що нашъ народъ йде зъ роспуки куды попало, не розбираючи де, чи тамъ можь буде лучше жити, тай взагалѣ, чи не завернуть его зъ того обѣцяного раю. Таке саме и зъ Боснею. Тамъ въ тôмъ краю хочь дають поселенцямъ землю, але до неи треба вкладу, а що важне, що та земля не есть цѣлковитою власностю газды а правительства. Газда не смѣе нѣколи тои землѣ анѣ продати анѣ подарувати а она мае переходити зъ батька на сына. Що до Русинôвъ, то ихъ зовсѣмъ не принимають до Босны, а кождого хто тамъ поѣде, завертають назадъ до краю.

Бѣда въ краю то правда, але и то правда, що тамъ добре, де насъ нема.

Ехъ, кобы то всѣ хлопы въ краю злучили ся въ одну велику силу, не такъ бы имъ жило ся на своѣй зрабованôй земли, тай не водилось бы мѣжь ними тôлько паньскихъ заволокъ, що привчились жити чужимъ коштомъ!...

Вôдъ Грибова.

ПОДЯКА.

Въ ч. 9. „Свободы" подавъ я першй двѣ жертвы на руску бурсу въ Новôмъ Сончи, въ Галичинѣ, вôдъ п. Ив. Гловы 31 зл. и 145 зр. Теперь приходить ся менѣ опять подати до прилюдной вѣдомости двѣ поважнѣйшй жертвы а именно вôдъ п. Ив. Гловы 58 зл. и вôдъ Всеч. о. К. Лавришина зъ Шенандоа, Па. 181 зл.

Великодушнй иніціяторы и щедрй жертводателѣ! Вы приправили оденъ щебель бôльше до драбинки, по котрôй сѣльска дѣтина спинае ся до свѣтла, щобы для великои родины Руси стати пожиточнымъ членомъ. Тй дѣти, дôставшись на тôй щебель, увидять дальшій горизонтъ свѣта, розцѣкавившись, стремѣти будуть безпрерывно къ достиженю цѣли.

Чи може чоловѣкъ щось краснюго вчинити, якъ коли невинно томлячого ся въ вязници, выведе на свободу?!

Тй бѣднй дитята попали на родинѣ въ неволю и то зъ малыми вынятками не зъ власнои вины. Причинъ ихъ нещастя есть много, но двѣ найголовнѣйшй: Заведенй надѣѣ въ плодахъ землѣ и невыносимй податки банкротуючои Галичины. О, се краина бôльшои свободы якъ американьска, бо у насъ и красти можна свобôдно. А хто краде? Хлопъ хиба зъ голоду бохонець хлѣба, но за те выручае его въ тôмъ ремеслѣ польскій шляхтичь, доказуючи ему, кôлько тысячей и міліонôвъ треба украсти, щобъ назвати ся порядным чоловѣкомъ, высвободитись зъ тюрмы, дôстатись въ шпиталь на вылѣчене позорного недуга такъ званои клептоманіи (привычка красти) и вылѣчитись, щобъ опôсля ще бôльше красти.

Наслѣдки тои штуки вôдбивають ся на шкôрѣ бѣдного хлопа, котрый мусить платити звычайнй и надзвычайнй податки краевй и державнй, рôвно-жь взяти на плечѣ тягарь за те, що шляхтичь пропутавъ міліоны людского грошa.

Пôдъ тымъ то тягаромъ стогне бѣдна руска родина въ краинѣ польско-шляхецкои свободы. И якже въ въ такôмъ случаю хлопъ може пхати свое дитя до науки, коли вôнъ неоденъ разъ не може стягнутись навѣть на топку соли?!

Охотна до науки молодѣжь буде за васъ просити Бога о ласку, що ѣй даете спроможнôсть спинатись до свѣтла и не лише Бога лучше пôзнати, но колись прійти въ помôчь рôднôй краинѣ наукою, порадою, средствами и т. д. Котрый мудрый господаръ, засадивши деревце, лишае его безъ дальшои опѣки, если хоче зъ него мати пожитокъ? Такъ думаю, и вы, заморскй переселенцѣ, будете подôбнй тому мудрому господарю! Доглядайте того молоденького щепка Рускои Бурсы въ Новôмъ Сончи, щобы середъ жидôвского терня и польско-шляхоцкого егоизма а по части и рускои байдужности, тôй щепокъ не пропавъ, заледви побачивши маленькій проблыскъ.

Бѣлцарева, 1. цвѣтня.

Т. Качмарчикъ.

НОВИНКИ

Важне на святахъ!

Чи збиране центôвъ на фондъ рускои, шкôльнои молодежи въ Америцѣ вже устало? Чи така важна справа якъ высша просвѣта нашихъ дѣтей не знайшла пôдпоры зô стороны усѣхъ Русинôвъ? Здае ся, що кождый порозумѣвъ вагу складокъ на згадану цѣль та ту мусѣла бути якась важна причина, що збиране центôвъ притихло вже. Але не годить ся забувати про ту справу, и всѣ оо. духовнй и иншй щирй патріоты въ день Воскесенія Христового подынесуть ще разъ призабутый проектъ и зачнуть збирати грошѣ на фондъ для рускихъ школярôвъ. Мы знаемо, що всѣ такъ поступять.

Капелюхи въ театрѣ.

Директоръ одного американьского театру по довгихъ а даремныхъ стараняхъ выкиненя зъ театру воронячихъ гнѣздъ, званыхъ дамскими капелюхами, рѣшивъ ся подѣлити театральну салю на двѣ окремй части: до однои продавано білеты выключно мужчинамъ, до другои женщинамъ. Въ той спосôбъ вытворилась въ театрѣ правиця и лѣвиця. На першихъ представленяхъ правиця тобъ-то вôддѣлъ мужчинъ, була вдоволена зъ нового стану рѣчи а на лѣвици тобъ-то въ жѣночôмъ вôддѣлѣ, було спокôйно. На слѣдуючихъ представленяхъ правиця поводилась спокôйно, але на лѣвици видко було якійсь несупокôй, тихій шемрôтъ а навѣть голоснй обявы невдоволеня. Мѣжь иншимъ жѣнки стали въ себе стрѣляти такими докорами якъ: „Зъ такою вежою на головѣ не повиннй вы ходити до театру." „Чому прислонюете менѣ сцену?" „Справдѣ соромъ, носити на головѣ такй страхополохи!" Правиця слухала и смѣяла ся. Въ кôнци четвертого чи пятого вечера жѣнки прійшли на лѣвицю безъ капелюхôвъ, а крôмъ того просили директора, щобъ не пускавъ на салю капелюхôвъ. Директоръ увзгляднивъ прошене пань, почôмъ знѣсъ подѣлъ на правицю и лѣвицю.

ты. Все то держить ся войскомъ. А войско складае ся зô жовнѣрôвъ, а жовнѣрами — мы самй. Не будь жовнѣрôвъ, не було-бъ чогось подôбного.

Сучасне положене людей таке, що его можна змѣнити послухомъ не ложнôй а правдивôй власти.

— Но той новый станъ безъ войска, безъ правительствъ, буде о много гôршій того, въ котрôмъ мы теперь знаходимо ся — скажуть на то.

— Для кого гôрше? — можь поспытати. — Для тыхъ, що теперь панують, для однои сотнои всего народа? Певно, що для тои части народа буде гôрше. Но не для всего робучого, позбавленого землѣ и добуткôвъ своеи працѣ, народа, вже хочь бы зъ тои причины, що для тои 99-ои сотнои народа не може бути гôрше якъ оно есть теперь.

И на якôмъ правѣ мы кажемо, що станъ людей буде гôршій теперѣшного, коли они будуть слухати вложеного Богомъ въ ихъ серця закона не убивати?

Були часы, коли люде жили, якъ дикй звѣрята, и кождый въ житю бравъ собѣ все, що мôгъ, вôдбираючи вôдъ другого те, що ему забагло ся, при чôмъ убивавъ своихъ ближнѣхъ. Опôсля наступили часы, коли люде лучились въ громады, державы и стали однй вôдъ другихъ боронитись. Люде стали менше подôбными до звѣрять, но все таки уважали не тôлько можливымъ, а конечнымъ и достойнымъ убивати своихъ внутрѣшныхъ и внѣшныхъ ворогôвъ. Теперь-же надходять часы и вже надôйшли, коли люде, по словамъ Христа, вступають въ новый станъ братства всѣхъ людей, въ той новый станъ, коли всѣ люде будуть наученй Богомъ, розучать ся воювати, перекують мечѣ на рала а копіи на серпы и наступить царство Боже, царство едности и мира. Той станъ вже пророки проповѣдали, но наука Христа вказала, якъ и чимъ вôнъ може здѣйснити ся, а именно братскою едностю, котрои одною зъ першихъ проявôвъ повинно бути знищене насильства. И конечнôсть знищеня насильства люде вже понимають и, тому той станъ наступить напевно, такъ якъ наступивъ переходъ людей зъ дикого стану до державного.

Щобъ сесе нове житє настало якъ найскорше, намъ треба до того самымъ взятись. А богато труду ту не вымагае ся; треба намъ бути лишь тымъ, якими сотворивъ насъ Богъ т. е. розумными, а головно, добрыми истотами, що слѣдують за голосомъ своеи совѣсти.

„Въ тôмъ то и сукъ, що люде не розумнй и не добрй истоты", чую вже голосъ тыхъ людей, котрй для того, щобъ мали право бути злыми, кажуть, що весь людскій рôдъ злый и що то не досвѣдна, но божа, обявлена, религійна правда. „Всѣ люде злй и не розумнй, говорять они, и тому конечно, щобы розумнй и добрй люде пôддержовали порядокъ."

Если-жь всѣ люде нерозумнй и лихй, то вôдки-жь мы возьмемо розумныхъ и добрыхъ? А если суть такй, то якъ мы ихъ пôзнаемо? А если бы мы ихъ и пôзнали, то якими средствами мы (хто будуть тй „мы") поставимо ихъ на чолѣ другихъ людей? Но если мы навѣть потрафимо поставити тыхъ розумныхъ и добрыхъ людей на чолѣ другихъ, то чи не перестануть они бути такими, если они будуть знасиловувати и карати нерозумныхъ и не добрыхъ.

А головне те: вы говорите, що длятого, щобъ знищити злодѣѣвъ, дерунôвъ и убійцѣвъ, вы заведете суды, поліцію, войско, котрй будуть все знасиловувати и убивати людей, бо такій буде ихъ обовязокъ и до него втягнете вы всѣхъ людей. Но такимъ способомъ вы замѣните менше зло бôльшимъ, загальнымъ зломъ.

Длятого, щобъ перешкодити декотрымъ убійцямъ вы заставляете всѣхъ бути убійцями. И тому, для достиженя братерского пожитя людей не треба великои натуги нѣ умысловои нѣ тѣлеснои, треба тôлько бути такими, якими сотворивъ насъ Богъ: розумными и добрыми истотами и пôсля того поступати.

Дальше иде бесѣда за те, що кождый чоловѣкъ повиненъ ся вдумати въ тй гадки и явно ихъ вызнавати, хочь бы прійшло ся перетерпѣти за правду, такъ, якъ се зробивъ Дрожжинъ. Опôсля вôдзывае ся до тыхъ мучителѣвъ, котрй выдають засуды на праведныхъ людей, и до тыхъ, що участь беруть въ тыхъ случаяхъ:

Якже жь вамъ императору, пôдписавшому такій указъ, міністру, прокуратору, начальнику тюрмы, прислузѣ, сѣсти за обѣдъ, знаючи, що мученикъ за правду лежить на холоднôмъ помостѣ въ тюрмѣ и втомившись плаче надъ вашою злобою; якъ вы можете приголубити свою дѣтину; якъ вамъ подумати про Бога, про смерть, котра васъ до него приведе.

А тй муки лишь на те, щобъ пôддержувати на свѣтѣ насильство, рабство и тьму а не дати людямъ жити пôсля волѣ Бога и своеи власнои совѣсти.

Страстный четверъ.

Давнѣйше було: — изъ дому неня
у божій храмъ мене справляла —
у страстный той четверъ — и крѣпко
молитись Богу намовляла.

„Ось маешь стяжечку, мôй сыну, —
якъ евангеліе читати
буде нашъ панъ-отець, — не гай ся
на стяжцѣ вузликъ навязати.

Дванайцять ихъ буде читати,
а ты молись и бій поклоны —
а Богъ подасть тобѣ пôзнане,
буде тобѣ до обороны..."

И я моливсь горяче, щире...
О нене, нене! Плакать мушу,
бо те пôзнане... черезъ него
я загубивъ и щасте и душу...

Сильв. Яричевскій.

Нечуване.

Въ Бомбаю, въ Индіяхъ, вôдбувався торжество огня, въ котрôмъ жрецъ бога Шивы, супруга Кали, богинѣ чумы, беруть участь въ тôй способъ, що переходять огонь неушкоджені. Европейцѣ учувши о тôмъ не хотѣли тому вѣрити. Тогды одень зъ знакомыхъ имъ Индусôвъ постановивъ имъ тое доказати. „Вечеромъ — такъ пише одень зъ тыхъ Европейцѣвъ — зôбралисъ мы въ садъ того Индуса. На широкôй площади бувъ выкопаный ровъ, 4 стопы широкій, а 20 довгій и наповненый бувъ дровами. Дрова якъ мы самѣ переконалисъ були сухѣ. Въ нашихъ очахъ тѣ дрова подпалено, и така страшна була спека вôдъ того огня, що мы ея чули хоть вôддаленій вôдъ-ней на 20 крокôвъ. Межи нами бувъ такожъ французкій лѣкарь Паскаль. О 7 год. вечеромъ вобачилисьмо процесію, котру провадивъ головный жрецъ зъ мечомъ, а за нимъ ишли два другі жрецъ, за котрыми несли не величку шкляну шафу, окрашену рѣзьбами. Въ нѣй знаходило ся изображене божка. Пріишли надъ огонь. Головный жрецъ повѣдомивъ товпу, що его два другі товаришѣ вôйдуть въ огонь, а за ними можуть вôйти въ-сѣ вѣрующі але тôлько мущины. Огонь нѣчо вмъ не пошкодить. Пôдчасъ коли головный жрецъ говоривъ якись заклинанія, два другі жрецъ кинувши въ огонь кôлька кокосовыхъ орѣхôвъ, зъ крикомъ самѣ туда кинулись. Поломѣнь охватила ихъ зъ всѣхъ сторôнъ, а они проходжувались по нѣмъ, роскидаючи ногами угли, такъ, що искры летѣли на всѣ стороны. Пôдчасъ того товпа, особливо женщины кричали, а жрецъ заклинавъ. Опôсля зъ товпы зачались вôддѣляти ся мущины и собѣ входили въ огонь. Навѣть малі чотырилѣтній хлопцѣ скакали въ огонь. Тогды рѣшивъ ся скочити въ огонь такожъ и одень зъ насъ и вôнъ такожъ якъ всѣ инні прохожувавъ ся по огни не ушкоджений. Жрецѣ були въ тôмъ огни около пôвгодины, церемонія скончилась, жрецъ вôдôйшли поодомъ напередъ товпу, щобъ теперь вже жаденъ не важивъ ся скакати въ огонь. Мы приближились до рова, але спека була еще така велика, щосьмо мусѣли вôдступити. Той зъ Европейцѣвъ, що скакавъ такожъ въ огонь, оповѣдавъ опôсля, що ему здавало ся, якъ бы ходивъ по горячôмъ пѣску. Заходить теперь вопросъ, якимъ способомъ то сталось? Видко жрецъ знаютъ якісь средства, котрі можуть прибрати силу огня. На всякій случай було бы рѣчею цѣкавою дослѣдити правды.

— Россійскій царь выдавъ приказъ, щобъ за 40 міліонôвъ дол. закупити новй армати для артилеріи. Се такъ разъ на часъ передъ мировою конференціею!

— На плянтаціяхъ коло Гонолюлю выбухла расова война помежъ Хінцями а Японцями. Японцѣ покушують ся палицями набитыми гвоздями, ножами и ожирами. Забито кôлька Хінцѣвъ а кольканадцять поранено.

Будуча австрійска цѣсарева?!

Нѣмецкі газеты доносять, що австрійскій цѣсарь Францъ Йосифъ задумує по разъ другій оженитись. Будучою цѣсаревою має бути або старша сестра шпаньского короля Алфонса XIII. инфантка de las Mercedes, або молодша сестра померлои недавно княгинѣ Маріи Людвики. Обѣ княжны походять зъ родины Бурбонôвъ. Цѣсарь женить ся — пишуть тѣ газеты — въ тôй цѣли, щобы полишити сына яко престолонаслѣдника и спадкоємця австрійско-угорскои монархіи. Въ другôй лѣніи на намѣръ цѣсаря має вплывати такожъ взглядъ на репрезентацію у дворѣ. Вѣсть сесю потверджує и той фактъ, що не давно цѣсарь именувавъ великою охмістриною цѣсарского двору графиню Гаррахову. Посада тая вôдъ смерти цѣс. Елисаветы не була замѣщена. Гр. Гаррахова яко велика охмістрина двора займає въ своѣй рангѣ мѣсце заразъ по членахъ цѣсарского дому и ѣй поручено починити одвѣтні приготованя до повторного вѣнчаня цѣсаря и заведеня двора для будущои цѣсаревои. О речинци вѣнчаня цѣсаря Францъ Йосифа не вѣдомо нѣчо близшого. Однакъ вѣденьскі часописи заявляють, що то всьо чиста выдумка.

Увага.

Вôдъ нижше пôдписаныхъ членôвъ, котрыхъ выдѣлъ братства св. О. Николая немає адресы, а задля важныхъ причинъ конче хоче ихъ мати, зневоленый есьмъ просити ихъ въ газетѣ „Свобода“, щобъ зволили ласкаво найдальше до 14 днѣвъ увѣдомити мене про свою адресу, бо въ противнôмъ случаю стратять право до братства и „Союза“, если о особѣ не дадуть ихъ найскорше жадной вѣдомости. Тѣ члены суть:

1) Андрей Бовдышъ,
2) Амброзій Рôшко,
3) Прокопъ Билица,
4) Іосифъ Дроздикъ,
5) Андрей Карлицкій,
6) Данько Казимирчикъ,
7) Михаилъ Лысачокъ,
8) Григорій Яценикъ.

Пишѣть на слѣдуючу адресу:

А. Н. Pawlik
310 Cabot Way
S. S. PITTSBURG, PA.

Зъ поворотомъ.

Военный корабель „Raleigh“, що бравъ участь въ битвѣ Дюйого пôдъ Манилею, въ недѣлю дня 16. с. м. до Ню Йорку. Помимо великои зливы богато народа згромадилось поводовжь рѣки, щобъ повитати героѣвъ зъ пôдъ Манилѣ и ихъ корабля, котрый середъ невгаваючихъ выкрикôвъ переплынувъ до памятника Гранта а опôсля завернувъ до пристани при 34 улици. На повитане выѣхало чимало приватныхъ суденъ, а на однôмъ зъ нихъ комітетъ зъ майоромъ Ванъ Выкомъ на чолѣ и зъ великою парадою впроваджено корабель до порту.

— Зъ Юнкерсъ, Н. Й., доносять намъ, що робота вже тамъ поправила ся и люде знову зачинають вôддыхати свобôднѣйше.

— Маешь дѣти? Чому-жъ незапишешъ ихъ до „Союза?“ Коштуе лишь 25 центôвъ на мѣсяць, а дѣти умирають дуже часто, частѣйше якъ старшѣ.

Козакъ и кôнь.

Одного дня въ пограничнôй мѣсцевости въ Россіи зъявляе ся козакъ на кони, заѣжджає передъ корчму и жадає чарки горѣвки. Въ тôй хвили кôнь голосно заржавъ и упавъ неживый. Козакъ въ послѣдной хвили зôскочивъ щасливо на землю и ставъ пробувати привернути коня до житя, але даремно, кôнь анѣ ворухнувъ ся. Ставъ тодѣ козакъ нарѣкати на свое нещасте, навѣть прослезивъ ся. Люде, що пôдъ той часъ тамъ були, змилосердились надъ козакомъ и зложили мѣжъ собою кôльканадцять рублѣвъ, щобъ вынагородити ему страту. Зажуреный козакъ прыймивъ грошѣ зъ сердечною подякою, знявъ зъ коня сѣдло и удечку и вôдôйшовъ. Коли вôддаливъ ся на якого пôвъ кільометра, засвиставъ и, очудо, кôнь зрывае ся, жене до козака, той скаче на коня и оба зникають зъ передъ очій сумлѣнныхъ людей, котрй за пôзно запримѣтили, якъ ихъ козакъ обманувъ.

Самъ собѣ дѣдомъ.

Въ Тітосвилъ, въ Пенсильвеніи, нѣкій Уиліямъ Германъ, застрѣливъ ся, бо прійшовъ до того переконаня, що ставъ въ однôй особѣ власнымъ своимъ внукомъ, и дѣдомъ.

Въ листѣ, що полишивъ по своѣй смерти, пише вôнъ: „Одруживъ ся я зъ вдовицею, що мала вже дорослу доньку. Мôй батько, бываючи часто у насъ залюбивъ ся въ нѣй и одного дня подруживъ ся зъ нею. Тымъ способомъ ставъ мой зятемъ, а невѣстка матерею, яко жѣнка батька. Невдовзѣ по тôмъ моя жѣнка породила сына, котрый, розумѣе ся, бувъ швагромъ мого батька, бо бувъ братомъ мачохи. Жѣнка мого батька породила такожъ хлопця, котрый рôвночасно бувъ менѣ братомъ, яко сынъ мого батька и внукомъ, яко сынъ пасербицѣ. Рôвно-жъ моя жѣнка стала бабунею яко мати моеи матери. А я рôвночасно бувъ чоловѣкомъ и внукомъ моеи жѣнки яко сынъ ея зятя, а що чоловѣкъ чійои бабунѣ есть его дѣдомъ, то-жъ ставъ я своимъ власнымъ дѣдомъ.“

СМѢШНЕ

ДОБРА ПАМЯТЬ.

— Я дѣйсно маю надзвычайну память, що разъ до головы вôйде, того вже нѣколи не забуду.

— А памятаешь еще о тыхъ 25 дол., на котрй давъ-емъ вамъ книжки. Вы книжки розпродали а грошей не вернули.

— Еть! що говорите, предѣнь тѣ грошѣ до головы не войшли, тôлько до кишенѣ.

— Куме тихо ходѣть, бо якъ тя жѣнка збудить, то буде вамъ такъ якъ менѣ.

— А вамъ же якъ було?

— А якъ? — макогономъ!

— Лѣкарь обсмотривъ точно хорого, подививъ ся на языкъ, и спытавъ, чи мае добрый апетитъ?

— Чому нѣ, каже хорый, давайте сюда, якъ масте що смачного.

БРЕХУНЪ.

Бувъ у насъ чоловѣкъ Петро и такій веселый та на выгадки здатный, що в краю нема. Якъ почне выгадовати, то и не переслухаешъ. Отъ, одного разу и стрѣтили ся десь нашь богатырь Колодѣй зъ Петромъ. А они оденъ одного дуже не любили. Отъ Колодѣй, щобъ поглузувати зъ Петра:

— Чого-жь, — каже, — доси нѣчого не збрешешь?

А той:

— Е! нѣколи брехати: треба до дому махати та возы запрягати та полову везти. А го за слободою чумаки стали, а въ нихъ волы похворѣли, такъ за мѣшокъ половы по два мѣшки соли дають.

Та и пошовъ собѣ до дому. А Колодѣй и собѣ мершѣй до волôвъ, запрягъ паръ зô три, навантаживъ половою. Ѣздивъ, ѣздивъ за слободою — нема нѣгде чумакôвъ. Вертае ся вже въ вечеръ, — коли сидять люде пôдъ хатами и Петро тамъ. Вônъ до него:

— Що-жъ ты, такій-сякій, менѣ збрехавъ? Де-жъ твои чумаки?

А Петро:

— Аже ты самъ казавъ, щобъ я збрехавъ, чого-жъ причепивъ ся теперь?

Такъ Колодѣй ажь покрѣдае ся, лютуе, а люде регочуть ся.

Здыбавъ разъ панъ мужика и питае его зъ кпинами:

— Гей господарю! не знаете вы якъ далеко зъ вôдси до Америки?

Мужикъ поглянувши на пана, пôзнавъ що той зъ него смѣе ся, та такъ ему вôдповѣвъ:

— Та я прошу пана, чувъ еще вôдъ старыхъ людей, що зъ вôдси до Америки и зъ Америки тутъ то одна и та сама дорога!..

Чуешъ Иване — говорили жины — ѣдь поволи, а якъ будешъ мавъ перевернути, скажи намъ, то мы позлазимо.

Двояко: — Я пôзнавъ свою жѣнку пôвъ року передъ весѣлемъ.

— А я доперва пôвъ року по весѣлю.

Хоче женити ся!

Молодый Русинъ, що числить 27 лѣтъ житя, ревный рускій патріотъ, членъ братства и „Р. Н. Союза“, взôрцевый робôтникъ, провадить ся дуже чесно, бо мае вже теперь 800 долярôвъ готôвки, пошукує рôвножъ честнои жѣнки, Русинки, що вмѣла-бъ бодай по руски читати и писати, мала 200 до 300 доларôвъ и чесно провадилась. Може се бути дѣвчина або вдова вôдъ 18 до 27 лѣтъ. Котра-бъ зъ Русинокъ мала охоту подружитись зô мною най пише до Редакціи „Свободы“ и най запле тамъ свою фотографію. За секретъ ручить ся, а листъ и фотографію я возьму вôдъ Редакціи и назадъ зашлю.

Рускій молодецъ-робôтникъ.

ЗНОВЪ НОВА КНИЖКА!

Знову выйшла нова книжка! Ту книжку написавъ Ст. Макарь, а списавъ вôнъ чотыри цѣкаві повѣданя на 78 сторонахъ. Тота книжочка мае заголовокъ: „Оповѣданя.“ Хто хоче тоту книжочку купити, най пише до редакціи „Свободы“ и най запле 17 центôвъ, а дôста не книжочку. Она коштуе 15 центôвъ, а зъ пересылкою 17 цнт.

Рускимъ ворогамъ та перевертнямъ у альбумъ.

Нехай буря ламле, крушить,
Нехай лютая реве,
Нехай воронъ чорный краче,
Най гнуть ся дерева,
Нехай ворогъ острить косу,
Хоть най и сконае —
То Русь Русию остане ся,
Нехай кождый знае!

Не вôдъ нынѣ вѣютъ вѣтры,
Морозы стискають,
Не вôдъ нынѣ вороженьки
Русь до гробу пхають.
Не вôдъ нынѣ придумують,
Якъ бы Русь згладити...
Но надармо! Всѣхъ чортъ возьме,
А Русь буде жити.

Не рôкъ не два, а пятьсотъ лѣтъ
Русь въ ярмѣ тримали
И не одну, не двѣ душѣ
Зô свѣта зôгнали.
Не рôкъ, не два, але сотки
Рускую кровь пили,
Но Богъ ласкавъ не допустивъ,
Щобъ Русь знѣвечили.

Нехай враги, нехай клятй,
Мовъ круки бушують,
Нехай свои перевертнѣ
Своимъ помѣтують,
Нехай клятй та тѣшать ся
Вражою ласкою...
Но прийде часъ — хлопъ провидить,
Йхъ копне ногою!...

С. Сосенко.

Весняньки.

I.

Розвивай ся лозо борзо,
Зелена дôброво!
Оживае помертвѣла
Природа на ново.
Оживае, розривае
Пута зимовіи,
Обновляєсь въ свѣжи силы
И свѣжи надѣѣ.

Зеленѣй ся, рôдне поле,
Украиньска ниво!
Пôдôйми ся, колоси ся,
Достигай щасливо!
И щоб всяке добре сѣмя
Ты по вѣкъ плекала,
И щобъ свѣту добра служба
Зъ твого плоду стала!

II.

Весно, охъ довго-жь на тебе чекати!
Весно, голубко, чому-жь ты не йдешь?
Чомъ замѣсть себе до вбогои хаты
Голодъ и холодъ, руину и страты
Въ гостѣ ты шлешь?

Бачь, уже май зачинаєсь! О маю,
Чомъ же мерцемъ ты приходишь на свѣтъ?
Пусто и мертво по полю, по гаю,
Лишь оловяніи хмары вкрывають
Весь небозвôдъ.

Стогôнъ иде по селищахъ убогихъ,
Дѣти гуртами на задавку мруть,
Сѣна нема и стебелця въ оборогахъ,
Гине худôбка по долахъ розлогихъ
Воды ревуть.

„Згинемъ", — людъ шепче. „Тажь горе не саме
Звыкло ходить. Або пошесть прійде,
Або — не дай Боже, — Польща настане."
Отъ якъ сей рôкъ зустрѣчають селяне
Весно тебе.

III.

Весняніи пѣснѣ,
Весняніи сны,
Чомъ такъ безутѣшнй,
Безвôдрадний вы?

Чи для васъ не мае
Зеленѣ въ лѣсахъ,
Чи для васъ не сяє
Сонце въ небесахъ?

Чи для васъ весела
Квѣтка не цвите,
Що лишь вбогй села,
Людскій бôль здрите?

Охъ, живй доброви,
Ясный сонця свѣтъ,
Лишь жития, любови
Въ людскихъ душахъ нѣтъ!

Втѣшно птиця лине,
Гаморъ, спѣвы, крикъ...
Тôлько бѣдный гине
Зъ голоду мужикъ.

Цвѣты середъ поля
Долємъ и горовъ, —
Тôлько тьма и новоля
Пе народну кровъ.

Краще-бъ то для моды
Заспѣвати, бачь,
Про красу природы,
Нѣжь про людскій плачъ.

Але не для моды
Се спѣваю я,
То и сумна выходить
Пѣсенька моя.

Ив. Франко.

За „Свободу" належить ся заплатити!

Учѣте ся, браты мои!
Думайте читайте,
И чужому научайтесь,
И свого не цурайтесь!
Т. Шевченко.

Всюды нѣвечить ся правда,
Всюды пануе брехня,
Въ вашихъ лишь серцяхъ, о братя,
Най не повстане вона!
Ив. Франко.